

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 szombat utáni napok kivételével.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, december 14.

Téli kenyér.

(K. Ö.) Magyarországon minden ötödik embernek nincsen téli kenyere. Egy államban, melyben rendszeres gazdasági tevékenységet folytatnak, ennek nem szabadna így lennie. Míg az iparos államokban már oda jutottak, hogy megállást akarnak parancsolni az ipar fejlődésének, mi egy emberöltő alatt sem ipart nem tudtunk teremteni, sem mezőgazdaságunkat oly intenzív foglalkozással fejleszteni, mely munkásainak egész éven át kenyeret adott volna.

A mezőgazdaságot üztük a régi rendszer szerint. Tudományt fejleszteni azt sem akartuk. E helyett az ipari protekcionizmust hajszoltuk, mely számlálhatatlan milliókat nyelt el, de ipart teremteni nem tudott. Az extenzív mezőgazdálkodás mellett sok munkás kéz szabadult fel. Ezt az ipar foglalkoztatni nem tudta. A mezőgazdasági technika elhanyagolása mellett hibás agrárpolitikát is csináltunk. Bekövetkezett a mezőgazdasági válság, mely a kis és középbirtokost elerőtlenítette és elkedvetlenítette. Szökni szeretett attól a foglalkozástól, mely annyi kockázattal jár, melynek jövedelmezősége ki van szolgáltatva az

időjárás és évszakok szeszélyeinek, fagnak, dérnak és ködnek. Emellett a föld viselje a legnagyobb közterhet!

Azok a munkások pedig, kik kitarítottak a mezőgazdaságban, elégedetlenkednek. A föld csak 6—7 hónapig tudja eltartani őket. Télen pedig nincs kenyér. A gyomor pedig nagy ur, a hideg is. Nagy társadalmi és gazdasági baj ez, mely orvoslásra vár.

Hát nincs mód, hogy a mezőgazdasági munkásoknak téli kenyeret adjunk?

Van. A Tulipánkert-Szövetség pártfogása mellett Budapesten népipari vásárt tartanak. Amit ott áruba bocsátanak, az mind oly munka, melyet a nép télen végez. A kosárfonás, sásfonás, a faipar, a csipkeverés, szőnyeg és varottas remekeit lehet ott látni. És azt mind a nép készítette, saját izlése és fantáziája szerint. Mindamellett szép és diszes dolgok ezek.

Dicséret illeti azt, aki a népipar terményeit felfedezte, de nagyobb dicséret fogja azt illetni, aki a népipar szakszerű irányításával állandó piacot tud a népipar részére teremteni. Mert népünkben van szépérezék, művészi felfogás, az iparra rátermett, az üzlethez azonban nem ért. Eddig is mennyi népipari termék kallódott el, anélkül, hogy megteremtőjének kenyeret adott volna. Még csodáljuk,

hogy a Tulipánkert-Szövetség oly változatos gyűjteményt tudott kiállítani, mikor tudjuk, hogy a népipar termékei igen sok helyen csak az unalomnak köszönhetik, hogy elkészültek. Anyagi hasznot nem hajtottak, a munkás nem is vetett nagy ügyet reá. E mellett nyolc és fél millió korona értékű szalma, gyékény és faárut hoztunk be külföldről. Bizonyára nem vall nagy közgazdasági érzékre, hogy hosszú esztendőkön át heverni hagytuk azt a tőkét, mely a magyar népipar alakjában biztos és jövedelmező kereseti foglalkozást adna a télen át munkás népünknek.

Rátaláltunk arra az utra, mely a téli kenyér kérdését nagy részben megoldani képes. Érdemes ezt az utat követni. E mellett telve van a levegő az iparpártolás és fejlesztés jelszavaival és a mezőgazdaság sem hagyja magát, hanem intenzíven akar berendezkedni és így remélhető, hogy következetes munka mellett mi is csak rátérünk arra a térre, mely úgy a munka mint a fejlődés sikerének biztosítása. Aki nem tudja a nemzeti termelést kiegyenlíteni és összhangba hozni, az a társadalomtól ne várja azt, hogy megelégedett legyen.

Bizonyára furcsa közgazdasági állapotok, mikor a téli kenyér is társadalmi kérdés számba megy.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Históriai anekdoták.

A királyné rózsája.

A nyolcvanas években Európa legszebb asszonya Margit olasz királyné volt. Mennyi szerelmes szív dobogott ezért a szépséges koronás asszonyért — titokban, félve, szomorúan. Kija, a királynéba nem lehet büntetlenül beleszeretni: a szív föltétlenül gyászt arat boldogság helyett.

De hát a királyné is tudnak olykor asszonyok lenni... ha csak pillanatokra is.

Ime, egy bájos anekdota Margit királyné asszonyi szívéből.

Sir Wintred O'Neill, az angol nemesség legdaliásabb tisztje és a diplomáciai kar egyik legismertebb szalon-gavallérja, 1884-ben a római udvarhoz kapott megbízó levelet a királyi felségétől, a brit királynőjétől.

— Anglia legszebb férfiát küldte a legszebb asszony udvarába, — mondta akkor a trónok árnyékában suttogó pletyka s a kíváncsiak várva várták, hogy ez az aranyszőke, klasszikus szépségű férfi minő pusztítást visz majd véghez a hollófürtű asszonyok hazájában.

A képzőművészek nemzetközi nagy kiállításán mutatták be először sir O'Neillt a királyi párnak és — miként a krónikások megfigyelték — a királyasszony első tekintete megakadt a feltűnő férfun, akit a diplomáciai hölgyei egyszerűen mitológia isteneihez hasonlítottak.

A királyné azonban egyetlen szót sem intézett a fiatal angolhoz, — csak nézte, hallgaton, elfogódva...

Három nappal később következett az udvari bál. Ott volt Róma színe-java: a meghívottak ezrei, a mindenféle állambeli egyenruhák csillogó aranyaszomántja között a rendjelek frakkok sokasága.

Amikor a királyi pár megjelent a diszes teremben, — a sűrű embersor egyik kiszögellő pontján ott állott az angol nemes: hidegen, rendületlen komolysággal függesztve szemét a portáléra.

És a belépő királyné első tekintete rávetődött azzal a sokat kifejező édes asszonyi meglepetéssel, amely önkénytelenül tör utat a lélek-ből, még az olyan erősen önfegyelmzett lélekből is, mint a királyné lelke. És Margit királyné arcán átvonult egy leheletszerű mosoly, szeliden és melancholikusan, mint a legszebb költemény.

«Les plus beaux vers sont ceux, qu'on n'écrivait jamais...»

De ezt az ébredő poézist akkor többen észrevették, — sőt észrevette a király is, aki nem szolt egy szót sem, csak hallgatag, csodálkozva ránézett erre a fiatal diplomátára, mint férfi fölfedez egy másik férfit...

Talán tíz perccel e jelenet után történt, hogy a királyné szép kebléről levált egy rózsaszínű, szinte feketevörös, bársony szirmu rózsája.

A következő percben pedig — csodás véletlen lehetett — a rózsája ott pompázott már sir O'Neill frakkján, a rendjelek szalagai között.

Egy héttel később azonban Victoria angol királynő jónak látta, hogy sir O'Neillnek sokkal jelentősebb hasznát veheti a pétervári udvarnál és minden magyarázat nélkül áthelyezte Rómából az orosz fővárosba a fiatal attasét.

A diplomáciai kar nem fűzött kommentárt ehez a hirtelen való áthelyezéshez; — csak azok gondolkodtak fölötté, akik a királyné rózsájának eltűnését látták.

Legkiválóbb újdonságaim karácsonyra:

Nyakkendő-

zsebkendő,

keztü,

kalap,

esőernyők,

sárcipők

Lukács Aladár

megérkeztek.

Nagyvárad, Fő-utca, az Orsolya-apáca új bérpalotájában.

Távbeszélő 516. sz. ==

A kongrua. Lapunk egyik régi barátjától, egy közbecsülésben álló veterán kath. újságírótól kaptuk a következő figyelemre méltó sorokat:

A »Tiszántúl« keddi számában azt olvasom, hogy »a katolikus klérus kongruájára« megkivántató 2.000.000 koronát megszavazzák, t. i. az országgyűlésen, felvilágosításul hozzá van téve, hogy »annak fele az egyházi vagyon megadóztatásából fog kikerülni.«

Hát ez mind igen szép; de azt mégis különösnek, sőt megfoghatatlannak találom, ha az »országgyűlés« szavazza meg azt az összeget is, mely az egyházi vagyonból fog befolyjni? mióta van befolyása az országgyűlésnek szavazni, az egyházi vagyon jövedelmének hovatartozása felől? hol van ez a joga kodifikálva? én ilyen jogot, ilyen törvényt nem ismerek és ha ez a befolyás megengedtetnék, az indirekt elismerése lenne annak, hogy az országgyűlésnek joga van az egyház vagyona és annak jövedelme felől rendelkezni; csak a vak nem látja, hogy hova fogna vezetni, hogy az országgyűlés szavazná meg azt az összeget is a kongruához, mely az egyházi vagyonból folya be.

Az országgyűlésnek csak az a joga van, hogy megszavazza azt az 1.000.000 koronát, mely összeg az országos pénztárból fog a kongruára fordítani, az egyházi vagyon jövedelméből befolyó 1.000.000 koronára nézve pedig bizonyára meg fogják a módját találni, hogy ez az összeg is biztosítható, talán ő Felsője, mint legfőbb patronus intézkedése által, kizárva minden országgyűlési beavatkozást.

Schönaich Kossuthnál. Schönaich közös hadügyminiszter ma délelőtt látogatást tett Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél s egy óra hosszat időzött nála.

A tizennegyedik.

A babona, amely a 13-as számot perhorreskálja, sokkal mélyebb gyökeret vert Párizsban, mint bárhol egyebütt. Ha tizenhárman kerülnek össze egy asztalnál, egy szobában, vagy kiránduláson, az nem csak a halál fenyegetését jeleli, hanem nagy szerencsétlenség előhírnöke is. Még löversenyen is, ha 13 ló indul, minő aggodalom tölti el a játékosokat! Ki menne például olyan házba lakni, amelynek 13 a száma! Hisz ez egyszerűen annyit jelentene, mint a szerencsétlenségnek egyenesen a torkába rohanni.

Érthető tehát annak a háziasszonynak a diadalma, aki a minap intim ebédre hívta meg a legközelebbi rokonait és amint véletlenül megszámlálta az együttlevőket, tizenhárman voltak.

A vendégek már mind együtt voltak és éppen asztalhoz készültek ülni, amikor a háziasszony rémülten hívta félre az urát s halkán tudtára adta a szörnyű hírt.

— Az ég szerelmére! madame N. lemondott és éppen tizenhárman leszünk az asztalnál. Menj gyorsan és mentd meg az estélyünket; hozd el valamelyik ismerősödet.

A férj a kalapját vette el, elsielt. Egyik szomszédját akarta meghívni, de az éppen más-hová volt hivatalos. Hogyan lehetne hét órákor este, amikor Párizsban minden ember ebédel, egy tizennegyediket találni! Kétségbeesetten állt a ház előtt a férj és gondolkodott. Soká nem váratkozathatta vendégeit. Ekkor mentő gondolata támadt.

— Megszólítom az első jól öltözött járókelőt és megkérem, legyen a tizennegyedik. Más eszköz nem volt a kínos helyzetből való megmenekülésre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 14.

Elnök: *Justh Gyula.*

A kormány részéről jelen vannak: *Wekerle, Apponyi, Josipovich.*

Az indemnyi bizottsági tárgyalásáról szóló jelentés után következett a közoktatásügyi tárca folytatódó tárgyalása

Mecner Béla: Polemizál Goldis tegnapi beszédével.

Goldis panaszkodik, hogy a gör. kel. egyházak, bár szám szerint többen vannak, mégis kevesebb segílyt élveznek, mint a protestánsok, de megtelekedett arról, hogy a gör. keletieknek mily roppant vagyonuk van a protestánsokhoz képest. Arról is, hogy a protestánsok mindig vérüket hullatták a magyar szabadságért, de a görögkeletiek soha. (Ugy van.) Ezek után a felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolákról szól. Kéri a kormányt, hogy a protestáns középiskolai tanárok fizetés-rendezésére nézve nyújtson be törvényjavaslatot.

Kállay Tamás: A tanítók fizetés-rendezéséről akar szólni. Kikérné a miniszter jóakarát, elismeréssel van a fizetés-rendezés iránt s reméli, hogy ezen átmeneti állapot csak az első lépés a tanítók helyzetének végleges rendezéséhez. (Helyeslés.)

Kéri az állami és nem állami tanítók egyenjogosítását, hiszen egyenlő a munkájuk, egyenlő a kvalifikációjuk, egyenlő elbánást, méltányosságot érdemelnek. (Ugy van!) Azt is kéri, hasson a miniszter oda, hogy valami vasuti kedvezményben részesüljenek a tanítók. (Helyeslés)

Felkiáltások: Jogos kívánság!

Kállay Tamás: Fontos állami érdeknek

E pillanatban egy jól öltözött fiatalember elhajtotta a cigarettéjét, amely éppen a vendéglátó ur lábához repült.

— No ez megfelelne, — gondolta a zavarbar. lévő háziur és megszólította:

— Uram, egy kérésem volna!

Miután pár szóval előadta neki a tényállást, kérésre fogta a dolgot.

— Akkor ön tizennegyedik lenne az asztalnál? Nem fogja megbánni, meglátja.

A fiatal ember eleintén vonakodott, kérette magát, de végre beleegyezett és a háziur diadalmasan vitte föl s mint egyik vidéki jó barátjának a fiát mutatta be a társaságnak.

Az ebéd pompás volt, a bor is; amikor éjfélkor a vendégek haza mentek, kitudó hangulatban váltak el egymástól. A háziasszony és a háziur pedig hálásan köszönték a fiatal embernek, hogy kiségitte őket a zavarból. A fiatal ember pedig galáns meghajlással búcsuzott a kedves vendéglátótól, akinek a házában olyan kitünő órákat töltött.

De mekkora volt a háziur meglepetése, amikor a »tizennegyedik« távozásával észre vette, hogy az arany órája és láncja eltűnt. A ház asszonya a gyémánt broche-át nem találta sehol. Másnap pedig két tegnapi vendége panaszkodott keserűen, hogy az egyiknek elveszett a pénzes tárcája, a másiknak az órája.

Hja, mert a »tizennegyedik« közönséges — zsebtolvaj volt; és a vendéglátó háziur meg a felesége még szilárdabban hisznek a 13-as számban, mert — annak köszönhetik, hogy tolvajt hívtak meg az asztalukhoz!

tartja, hogy a kormány nemzetiségi vidéken állami iskolákat állítson fel, mint pl. Erdélyben, Csikmegyében az elrománosítás

Nagy György: Oláhosítás. (Ugy van!)

Kállay Tamás: Veszedelmes mértékben halad. A költségvetést elfogadja (Helyeslés.)

Steiner Ferenc: Ajánlja Temesvár törekvéseit az egyetemért a miniszter figyelmébe! A költségvetést elfogadja. (Zajos helyeslés. Szónokot üdvözlük.)

Nagy Sándor: a tanítóképzők államosítását óhajtja. Kivánatosnak tartaná, hogy a felekezeti tanítók is tegyenek esküt az állam alkotmányára és törvényére.

Szász József: Híve az ingyenes állami népoktatásnak. (Helyeslés.) Az iskolák felügyeletét inkább a közigazgatási tisztviselőkre, mint a tanfelügyelőkre. A tanfelügyelőknél oly sok a dolguk, hogy némely iskolát nem is láthattak soha. A középiskolákról szól aztán. Reformot kíván e téren. A magyar iskola elszakadt magyar nemzeti hagyományoktól. Tul vannak terhelve tanulnivalókkal a tanulók, de nem fordítanak elég gondot arra, hogy jellemben is egész, kitartó, küzdelemre kész embereket neveljenek. A testi nevelés fontosságáról szól. Gyakorlati pályákra kell az ifjakat nevelni. Beszél az iparoktatás szükségéről. A kereskedelmi iskolák fejlesztését kívánja. Ohajtandó volna, hogy ne csak a gimnáziumokat foglalják el az ifjak, hanem a kereskedelmi és ipariskolákat is nagyobb mértékben látogassák.

Szünet után.

Lévay Mihály a vallás- erkölcsi nevelés szükségességéről beszél.

Simkó József a művészeti oktatás fontosságát fejtegeti. Ezután a vita folytatását holnapra halasztották s az elnök berekesztette az ülést.

Aehrenthal a néppárti klubban.

Aehrenthal Lexa báró külügyminiszter, mint fővárosi tudósítónk jelenti, ma este megjelent a néppárt körhelyiségeiben, ahol a jelenlévő politikusokkal elbeszélgetve egy ideig időzött.

Kossuth körlevele miatt. Kossuth körlevele nagy visszataszítást szült az alkotmány és néppártban. Andrassy Gyula és Széll Kálmán nagyon károsnak tartják a koalícióra. Zichy Aladár elnöklésével értekezletet tartottak, de határozatot nem hoztak, hanem az elnökségre bízták az ügyet. Andrassy, Széll, Zichy és Rakovszky délelőtt tanácskoztak ez ügyben. — A tanácskozásról annyi szivárgott ki, hogy Wekerle még ma felkeresi Kossuthot és tanácskozik vele. Remélik a békés elintézését. A függetlenségi párt azt mondja, hogy minden párt szabadon rendelkezhetik szervezkedése dolgában.

A Politikai Ertesítő az alkotmánypárt felhivatalose írja: Altalános nézet, hogy a levél tartalma nem egyezik a koalíció alapelveivel és azzal a tekintettel, melylyel a koalizált pártok egymásnak tartoznak. Szerintük a koalíciót támogató többség nem a függetlenségi pártból áll, hanem a többi pártokból is, melyek együtt teszik ki a többséget. Remélik, hogy a félremagyarázásokra alkalmas kitételek illetékes helyről fognak megmagyaráztatni. A Magyar Hirlapban tegnap megjelent kommentár Kossuth körlevelét illetőleg úgy nyilatkoztak, hogy helyesen tükrözi vissza az alkotmánypárt felfogását.

Városi közgyűlés.

— Második nap. —

Tegnap este ismét fél 8 óráig tanácskozott Nagyváradi város törvényhatósága s be is fejezte a kitűzött ügyek tárgyalását.

A költségvetésnél nem fejlődött ki a várt vita, csak általánosságban szólottak az ügyhöz míg a részleteknél egyetlen felszólalás sem volt s azt minden változtatás nélkül elfogadták.

A tüdőbetegek szanatóriumát az egész törvényhatóság óhajtja, mégis hosszas vitát idézett elő, mert attól féltek egyesek, hogy elviselhetlen terheket ró a városra. A főispán megnyugtató szavai után azonban a javaslatot némi stiláris módosítással elfogadták.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Glac Antal főispán elnököl.

Dr Bozóky Alajos, dr Dóry Ferenc, Hlatky Endre, dr Hoványi Gyula, Kiss Dávid, Mezey Mihály, Nozák Rezső, Sipos Orbán, dr Stocker József, Szokoly Tamás, dr Adorján Emil, Balogh Döme, Beczkay Lajos, dr Berkovics Ferenc, Czegléd Sándor, Czegléd Jeremiás, Cser János, Schwartz Izidor, Sulyok István, dr Vučkics Gyula, Heller Ede, Lövenstein Zsigmond, dr Veisz Márton, dr Grósz Menyhért, Guttmann József, Incze Lípót, Köblös Ferenc, dr Kurländer Ede, dr Moskovits József, dr Moskovits Miklós, Moskovits Mór, Rendes Vilmos, Rimler Károly, Bordé Ferenc, dr Istvánffy István, Juricskay Barna, dr Cseresnyés Béla, Gerő Armin, Komlóssy József, Lukács Odón, Dus László, Tóth Márton, Sztarill János, dr Baróthy Akos, Ragány János, Szücs Géza, Markovics Sámuel.

A jövő évi költségvetés.

A tanács előterjesztette az 1907. évre összeállított költségvetést. E szerint közköltő emelés nélkül fedezi a bevétel a kiadást.

Az előterjesztés teljesen megfelel a pénzügyi szakbizottság által elfogadott javaslatnak. Az összes kiadások 1876,023 korona, a bevétel 1660465 korona, a hiányzó 315558 korona 47 százalék pótdából fedeztetik. Ebből 5 százalék iskolai adó, 3 százalék kisedő adó, tehát a rendes pótdó az eddigi 37 százalék.

Balogh Döme a bejelentési hivatal szükségességét hangoztatja.

A város népessége, közbiztonsága követeli már ennek a létesítését. Attér a mostani drágaságra. Ennek az oka az elővásárlás. Ez ellen nem tesznek semmit. A tisztaság hiányát kifogásolja a Szent László-terti piacon s az árulás beosztását. Mindezek alapján a költségvetést általánosságban sem fogadja el.

A költségvetést általánosságban elfogadták.

*

A közpénzek elhelyezésére nézve a tanács javasolta, hogy azok a Nagyváradi Takarékpénztárnál, a Bihar megyei Banknál, a Bihar megyei Takarékpénztárnál, a Gazdasági és Iparbanknál, a Polgári Takarékpénztárnál, a Leszámitoló és Jelzálog Banknál, a Központi Takarékpénztárnál és a M. Ált. Hitelbank váradi fiókjánál helyeztessenek el.

Dr Dóri Ferenc a Hitelbank ellen szólal fel. A többség a tanács javaslatát fogadja el.

A tüdőbetegek szanatóriuma.

A belügyminiszter a Nagyváradi felállítandó tüdőbetegek szanatóriumára és rendelendő intézetére évi segélyt hajlandó adni. A tanács javasolja, hogy feliratot intézzenek a miniszterhez, miszerint a város a legmesszebb menő áldozatokkal is kész a szanatóriumot felállítani.

Dr Kurländer Ede nem fogadja el a javaslatot, mert abban a legmesszebb menő áldozat felajánlása van. Ha a kormány évi 30,000 ezer koronát ad, még kell vagy 120,000 kor. Oly óriási összeg kellhet, hogy a város nem képes fedezni. Vissza kell adni egy ad hoc, vagy a pénzügyi bizottságnak elbírná a város készsége megadja, de a városi számlákat. Indítványozza, hogy az ügyben kifejtett

buzgalmaért a főispánnak köszönetet szavazzanak.

Rimler Károly kifejti, hogy a javaslat elfogadása által semmi kötelezettséget nem vállal magára a város. Azért szükséges a felirat, hogy a minisztertől kinyerjék a nyilatkozatot az államsegély iránt. Azután csinálnak számítást, hogy meg lehet-e csinálni a szanatóriumot, vagy sem s akkor abban marad az egész.

Dr Moskovits József: A javaslatba bele kell venni, hogy a város anyagi viszonyainak figyelembe vételével a város meghozza az áldozatot a szanatóriumra. Ezt indítványozza.

Dr Stocker József óhajtja a szanatóriumot, de a javaslat nincs előkészítve s ezért indítványozza, hogy vegyék le a napirendről.

Dr Hoványi Gyula fontosnak tartja a kérdést, de egy hónapi halasztásban nem lát veszélyt. Tiszta képet akar, mert a törvényhatóság nem tehet nyilatkozatot, anélkül, hogy az erkölcsi tekintetben ne kötné. Az előkészítésre szükséges az egy hónap.

Hlatky Endre szintén üdvösnök tartja az intézményt. A főispán és polgármester érintkeztek a miniszterrel s most hivatalos utra kell terelni a dolgot, hogy a segélyre vonatkozólag nyilatkozhassék a miniszter. Csak ha ez a leirat megjön, indíthatják meg a kérdést. Lehet, hogy a segélyből is létesíthetik az intézetet, vagy csekélyebb áldozattal, ezt azután látnák meg. Ha nagy terhet róna a városra, nem állítják fel a szanatóriumot. A javaslatot elfogadja.

Glac Antal főispán felvilágosítással szolgál. Egy szűkebb bizottság tervet készített. A létesítés 300,000 koronába kerülne s az évi kiadás 60,000 korona, amelyből a miniszter 30000 koronát ad. Teljesen meg van győződve, hogy nem akad magyar miniszter, aki az ily segélyt megtagadja. De nem is fog mindég kelleni a segély. Az ily szanatóriumok mind zsutolva vannak jól fizető betegekkel. A fő az intézet létesítése. A kormány addig nem nyilatkozhat, amíg hivatalosan nem irnak fel. Ok nem nyilatkozhatnak, csak remélték, hogy a város a vagyonához mérten hozzájárul az intézet felállításához.

Ezzel a város semmit sem vállal magára, csak kijelentést tesz, hogy óhajtja a szanatóriumot s erre tehetségével képest áldozatot hoz. Ajánlja a tanács javaslatát, Moskovits József pótlásával.

Dr Vučkics Gyula örömet fejezi ki a javaslat felett, mely záloga annak, hogy újabb hajlékot nyer a város ezzel a felebaráti szeretetnek s azért ellene van a halasztásnak, mert az mit sem segítene. A javaslatot a pótlással fogadja el. Hozzájárul a Kurländer indítványának ahhoz a részéhez, hogy a főispánnak ez ügyben kifejtett buzgalmaért köszönetet szavazzanak; ezt hozzá kell fűzni a tanács javaslatához.

A tanács javaslatát e pótlásokkal fogadták el.

*

A Szacsavay-szobor költségeire nincs elég fedezet s ezért a tanács javasolta, hogy a hiányzó összeget a törzsvagyonból fedezzék, amelyet a város házipénztára évi 1000 korona összeggel fizet vissza. A javaslatot elfogadták. Nyittravármegye feliratát a honvédség jelenlegi egyenruhájának megváltoztatása tárgyában; Udvarhelymegye feliratát a tanítóság anyagi helyzetének javítása tárgyában és végül Nyittravármegyének a magyar nyelvű cégfeliratok kötelező használata tárgyában — pártolja a törvényhatóság.

A módosított gyámpénztári szabályrendeletet jóváhagyták.

A Poynár-ház egy részének kisajátítása tárgyában akként határoztak, hogy telek adásvételről lévén szó, nyolc nap múlva összehevendő rendkívüli közgyűlésen tárgyalják.

A városi tanács javasolta, hogy a külvárosi iskola helyéül a Vitéz-utcai Pauker-féle házat vegye meg a város.

Hosszabb vita után a javaslatot levették a napirendről s az iskolák építése ügyében kiküldött bizottságot megbízták, hogy a Külvároson

más alkalmas telek után nézzen s tegyen jelentést eljárása eredményéről.

A káptalani telkek mögött a vasuti pályaudvarral szemben utca szabályozásból kifolyólag szükséges közterület átbocsajtását elhatározta a közgyűlés.

A városi nyomtatványok szállítására vonatkozólag megtartott árlejtésen Sonnenfeld Adolf 5 százalék engedménnyel beadott ajánlata volt a legolcsóbb s ezen ajánlat elfogadását javasolta a tanács.

Többen felszólaltak a tanács javaslata ellen és mellett s mivel az árlejtés eredményét az eddigi 11 százalékos eredménnyel szemben nem találták, új árlejtést rendeltek el, azzal, hogy más városok nyomdatulajdonosai is hivassanak fel ajánlattételre.

A könyomdai munkákra Helyfi László ajánlatát fogadták el.

A többi kisebb jelentőségű ügyeket a tanács javaslata alapján intézték el s közgyűlés este fél 8 órakor véget ért.

Előfizetési felhívás.

Fel-felhangzik naponta a közönség panasza a tisztességtelen sajtó ellen. Amely beleavatkozik a magánélet szentélyébe. Amelynek művelői tollal irnak, de revolverrel dolgoznak. És a mely ellen kellene már valamit tenni . . . mondják itt is, ott is.

Kellene tenni és még sem történik semmi. Mert a közönség olyan sajtót kap, amelyet érdemel.

Levegőből a sajtó nem él meg, hanem a közönségből. Ha a közönség botrányhajhász revolverlapokat támogat, hát akkor ne tessék panaszkodni a botrányok, a revolverezés miatt.

Uj év kezdetén jó lesz ezzel számot vetni.

Tizenharmadik évfolyamába lép lapunk. Nehéz idők viharait állottuk ki, de a viharok csak megedzettek erőnket, fokozták kitartásunkat, hogy soha egy pillanatra se feledjük a Tiszántul célját, hivatását. Hivatásunk az, ami a tisztességes sajtó lehet: erős keresztény magyar társadalmat nevelni s annak kezébe jó újságot adni. A vallásos, erkölcsös, hazafias magyar ember a mi ideálunk, azt szorgálja tollunk immár tizenkét év óta. Eseményekért küzdünk, a közérdeket szolgáljuk.

A mikor a sajtó kinövései a közönségnek nyakára kezdenek nőni, nem lesz szerénytelenség tőlünk, ha egyszerűen multunkra mutatunk. Ami multunk erős záloga jövőnknek. Mikor tehát az új év kezdetén a közönség hathatós támogatását kérjük, abban a reményben tesszük, hogy a sajtóra való panaszkodás nem marad üres szó s meglesz az a tanulság belőle, hogy a közönség a maga érdekében is a tisztességes sajtó zászlaja alá áll.

Lapunk előfizetési ára marad a régi:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 .

Helyben hához hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 .

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 .

A TISZÁNTUL szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy *ugy hátralevőben levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Készülődés a vasárnapi választásra.** Vasárnap, december hó 16-án lesz Várad-Ujváros részben a városatyaválasztás, a Mihály Adolf lemondásával megüresedett egy bizottsági tagságra. A 48-as párt Köblös Ferencet, a törvényhatóság ezen érdemes tagját jelölte, aki eddig virilisi joggal volt a törvényhatóságban. A 48-as párt ma, szombaton este fél 8 órakor a külvárosi volt Fekete László-féle vendéglőben tart összejövetelt jelöltje érdekében, amelyre az újvárosi választók minél tömegesebb megjelenését kéri.

* **Bertsey György lemondása a kamarai tagságról.** A nagyváradai iparosok között élénk visszhangot keltett, hogy Bertsey György, a nagyváradai ipartestület elnöke, a nagyváradai kereskedelmi és iparkamarájánál annak keletkezése óta viselt beltagságról és iparosztály elnökségéről megrongált egészsége miatt lemondott. Az iparosok egy részének az a szándéka, hogy felkérjék Bertseyt lemondásának visszavonására s csak ha ez nem jár eredménnyel, gondoskodnak új osztályelnökről. Mivel a kamara éppen most alakult meg s az elnök és osztályelnökök választását még nem hagyta jóvá a miniszter, az újjáalakítással megbízott Gerő Armin főkapitány tolyó évi december hó 19-re összehívta a kamara új iparos tagjait, hogy kebelükéből a lemondás folytán megüresedett székbe új osztályelnököt válasszanak. Bertsey György helyére a kamarába a legtöbb szavazatot kapott póttag: Köblös Ferenc hivatott be kamarai beltagnak.

* **A megye téli közgyűlése.** Biharvármegye téli közgyűlése szerdán, 19-én veszi kezdetét. A közgyűlésre most készültek el a tárgysorozattal, mely szerint 875 ügyet fognak letárgyalni. Az ügyek között vannak igen fontosak is, melyek a megnyilatkozó hangulatból ítélve, dacára a szakosztályok előkészítésének, elég élénkké fogják tenni a közgyűlés első napját. Az indítványok közül első sorban Hegyesi Márton indítványa fog vitát provokálni. Hegyesi ugyanis a jelenlegi hivatalos órák megváltoztatását javasolja. A törvényhatósági átiratok között igen sok fontos átirat van. Így Sopron város átirata a sajtószabadság szabályozása tárgyában. Vasvármegye átirata a sztrájk-törvény alkotása tárgyában. Ezek legnagyobb részét azonban csak egyszerűen tudomásul fogja venni a vármegye. Az árvaszéki jelentések közül legfontosabb lesz az elnök jelentése, melyben két napidíjas irnok alkalmazását kéri. A kérelmek között legfontosabb dr Kelemen Samu kérelme, melyben kéri a vármegye beleegyezését ahhoz, hogy Nagykárolyban törvényszék állíttassék föl. Ez a kérelem teljesítése a vármegyére sérelmes volna és valószínű, hogy nem fogják teljesíteni. A vármegyei napidíjas irnokok lakbér illetmény megszavazása iránt benyújtott kérelmüket szintén most fogják tárgyalni. Ezzel már a szakosztály foglalkozott. A szakosztály jogosnak találta a kérelmet, azonban nem teljesíthette, mivel erre megfelelő fedezetet nem talált. Az elvileg elfogadott kérelmet a miniszterhez fogják felterjeszteni. A jogakadémia polgárságának kérelme a mensa academica segélyezése iránt, szintén most fog tárgyalás alá kerülni. A kérelmek között igen

fontos a főlevéltárnok kérelme, melyben a képviselőválasztók névjegyzékének leírásáért járó díjat kéri megállapítani.

* **Biharvármegye költségvetése.** Biharvármegye közigazgatási, árva és gyám-pénztári költségvetése a belügyminiszterhez lett felterjesztve jóváhagyás végett. A belügyminiszter a költségvetést kisebb módosításokkal jóváhagyta. A költségvetés jóváhagyásával az állami dotáció mennyiségéről is értesítette a vármegyét a miniszter. A múlt évi állami hozzájárulás 245258 kor. és 80 fillér volt. A tisztviselők fizetésrendezése és az egyéb közügyekre engedélyezett állami dotációt 1907. évre 255604 korona és 62 fillérrel emelte fel a belügyminiszter. 1907. évre tehát az állam segélye 500863 korona és 42 fillér.

* **Barabás bukása Aradon.** Arad városának tegnap szenzációs közgyűlése volt. A közigazgatási bizottság tagjai közül tegnap a többek közt Barabás Bélának és Mülek Károlynak, a város orsz. képviselőjének is lejárt a tagsági ideje. A bizottságot tegnap egészítették ki a közgyűlésen. A választás eredménye nagy meglepetést hozott, mert Barabást is, Müleket is kibuktatta a közgyűlés. Es ez éppen az nap történt, mikor Arad város diszpolgári oklevelét Barabásnak átnyújtották.

* **Acetylén lámpák lebélyegzése.** Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala az acetylén lámpák használata tárgyában kiadott új miniszteri szabályrendelet értelmében felhívja az acetylén lámpákat árusító helybeli kereskedőket és ilyen lámpák (bicikli, automobil, kocsis és más hordozható acetylén lámpások) tulajdonosait, hogy lámpáikat 1907. év január hó 1-ig Pozsonyi László m. kir. iparfelügyelő urnak (lakik Lukács György-utca 13. a.) lebélyegzés végett annyival inkább mutassák be, mert az ezen időn túl lebélyegzetlenül forgalomba hozott, vagy forgalomba talált ilyen lámpák el lesznek kobozva. Nagyvárad, 1906. december 4. Gerő Armin r. főkapitány.

* **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter dr Csánki Dezso nagyváradai királyi törvényszéki joggyakornokot a nagyváradai törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

* **Dinamit a villamos telepen.** Tegnap délután a villamos mű telepéről Szücs Béla főgépész jelentette a rendőrségnek, hogy egy vagon szén rakomány lehányása alkalmával egyik munkás névszerint: Ferencsik András egy négyszögletű dohánytartót talált, melyben dohány és cigarettapapír között egy kis vászon rongyba csavart 3 drb. dinamit patron volt. A nyomozás megállapította, hogy a szénkocsi, melyben a dohánytartó a széndarabok között hevert és a salgótarjáni köszénbánya »Vulkán« nevű aknájából folyó hó 12-én érkezett Nagyváradra a villamos telepre. — A legnagyobb valószínűség szerint a köszénbányában dolgozó munkások egyike, ki a robbantásoknál ily dinamit patronhoz könnyen hozzáférhet tette gondatlanságból, vagy feledékenységből a kocsiba. A patron csupán a nagyobb robbantó dinamitnek gyutacsja, mely nagyobb bajt nem okozhatott volna; mindazonáltal megvizsgálás végett át fog küldetni a helybeli tűzérvezred parancsnokságához s a nyomozat ez irányban is megindult annak felderítésére, ki volt az a munkás, aki dohánytárcáját s vele együtt a dinamit gyutacsokat a kocsiban felejtette.

* **Új állatorvos.** Glac Antal főispán tegnap tudatta úgy az alispánnal, mint a polgármesterrel, hogy a magyar királyi állatorvos mellé beosztott Horvát Jenő állatorvost a belügyminiszter Budapestre helyezte át. Az így megüresedett helyre pedig Székely Antal állatorvos lett kinevezve.

* **A diószegi malom sorsa.** A Berger Ignác és Fia cég csődbe jutásával válságos helyzetbe jutott az általuk alapított Bihar-diószegi Polgári Gőzhengermalom Részvénytársaság, melynek kárára a megszökött Berger Miksa jelentékeny összegű sikkasztásokat és csalásokat követett el. Ennek folytán a tegnap megtartott rendkívüli közgyűlés elhatározta a részvénytársaság felszámolását. Felszámolóul a közgyűlés dr Lengyel Zsigmond, Fischer János és Rosenfeld Ignácot választotta meg.

* **Új ügyvéd.** Dr Kripka Henrik ügyvéd Berettyóújfaluból visszatérve, irodáját Nagyváradon a Bémertéren özv. Grunwald Henrikné urnó házában nyitotta meg.

* **Pénzcsaló banda.** A debreceni rendőrség tegnap értesítette a nagyváradai rendőrséget, hogy Debrecen és Nagyvárad között egy furfangos pénzcsaló bandát leplezett le. A banda a naiv falusi embereket úgy csalja meg, hogy egy köteg új valódi bankjegyet mutat azzal a régi fogással, hogy az hamis. A bankjegyekből egyet át is ad a félnek felváltás végett. Természetes a bankjegyet felváltják mert valódi. A falusi embertől aztán pénzt kérnek, melynek ellenében ők kétszer annyi hamis pénzt ígérnek. Mikor a pénzt megkapják első dolguk kezeket oldani. A bandát a debreceni rendőrség elfogta. A kiváló pénzcsaló banda feje egy Krilhanek Adolf nevű 41 éves kisternai illetőségű ember. A banda vezérét 4 tagból álló komániájával együtt letartóztatták.

* **Karácsony a postán.** A posta és távirat igazgatója a közelgő karácsonyi ünnepekre tekintettel a postai küldeményekre vonatkozólag a következőkre figyelmezteti a közönséget: Csomagolásra falada, vesszőből font kosár, viasszos vagy közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyakkal pedig erős csomagoló papír használandó. Vászon, vagy papírburkolattal bíró csomagokat, gőbnélküli zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztelési pontjain pedig pecsétviasszal kell lezárni. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó használandó. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték- és keresztnévének vagy más megkülönböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősebb, özvegy stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények címirataiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő. A csomagok tartalmát úgy a címíró, mint a szállítólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címirat összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve.

* **Megfagyott ember.** Margitai tudósítónk jelenti, hogy Almás község határában tegnap reggel egy emberi hullát találtak. A mezejett vizsgálat során megállapították, hogy az embert Papp Ferencnek hívták. A halál okául fagyást konstataált az orvos. A széplaki csendőrség megindította a nyomozást, hogy nem terhel-e valakit az ember megfagyása.

* **Kacsóh Pongrác nagy sikert aratott** »Rákócy« dalművének beszélő gépeken való kizárólagos felvételi jogát az »Odeon-Társaság« szerezte meg. A feltételek a legkiválóbb művészek közreműködésével most folynak. Az új lemezek 4 hét múlva megjelennek. Az »Odeon-Társaság« és a világhírű »Fonotipia« művész hanglemezek magyarországi vezérképviselői Schiff és Társa Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 24. fiókület Budapest, IV., Egyetem-u. 6. Odeon- és Fonotipia-lemezek mindkét oldalon játszhatók. Árjegyzék beszélőgépek és lemezekről ingyen és bérmentve.

* **Karácsonyi ékszeres és órák kedvező bevásárlás folytán olcsó alkalmi árban kaphatók az előnyösen ismert Szilágyi Géza és társánál fő-utca Orsolya Zárda épületében Sebő Imre papír üzletével szemben.**

SZINHÁZ.

A hét műsora.

Szombat: Lotti ezredesei.
Vasárnap: Tavasz.
Hétfő: Gésák.
Kedd: Svábok

TÁVIRATOK.

A delegáció.

Budapest, dec. 14. (Saját tud. táv.)
A magyar delegáció ma plenáris ülést tartott, amelyen többek felszólalása után két havi indemnitást szavazott meg a közös kormánynak.

A francia kulturharc.

Budapest, dec. 14. (Saját tud. táv.)
A minisztertanács holnap fogja tárgyalni az új egyházi törvényjavaslatot.

Botrányos jelenet a horvát országgyűlésen.

Zágráb, dec. 14. Az országgyűlés ma folytatta a felirat tárgyalását.

Zagorac (kiáltva): Starcevic mondotta, hogy Ausztria sohasem tett jót a horvátoknak.

Lekovics (a Starcevic-párt felé): Es Krsiljavitok mégis Nagy-Ausztriát követel.

Horvát érthetetlen közbekiáltására Magdics dr rákiált:

— Maga számár!

Horvát: Ön azt hiszi, hogy otthon van Varasdon.

Magdics rendreutasítása után Zagorac folytatja beszédét:

Nem követjük el az 1848-iki hibát újra. Ausztria most se jobb, mint akkor. A Starcevic-párt politikája azt a keveset is kockáztatja, mi még meg van. (Lárma).

Frank Vladimir: Ez impertinens szemtelenség.

Benjamin: Annyi jogunk van, mint a zsidóknak.

Frank: Önök rosszabbak a zsidóknál.

Óriási lárma. Mivel a lárma nem szűnik az elnök felfüggeszti az ülést.

A német birodalmi gyűlés feloszlata.

Budapest, december 14. (Saját tud. táv.)
Berlinből táviratozzák: A délafrikai póthitel tárgyalásánál a birodalmi gyűlés 178 szavazattal 168 ellen elvetette a kormány javaslatát. Erre a birodalmi kancellár felolvasta a birodalmi gyűlést feloszlató üzenetet. Az üzenet felolvasása után viharos helyeslés és taps keletkezett, amely a karzatokra is áterjedt.

Budapest, december 14. (Saját tud. táv.)
Berlinből táviratozzák: Hir szerint a birodalmi kormány már megállapította a választás idejét. Az új választás 1907. február 6-án lesz, tehát 5 nappal a legkésőbbi alkotmányos határidő előtt.

Budapest, dec. 15. (Saját tud. távirata)
Berlinből táviratozzák: A hivatalos Karlsruher Zeitung rendkívül élesen kikel a centrum ellen, mely mindig csak pártpolitikai célokat tart szem előtt és most erőpróbát akart a kormánynyal. A centumpárti és szociálista újságok, me-

lyek ellen a feloszlata irányult, nagy megelégedést árulnak el.

Budapest, december 14. (Saj. Tud. Táv.)
Berlinből táviratozzák: A szabadelvű egyesülés lapja a birodalmi gyűlés feloszlataát felsőbb helyről jött nyomásnak tulajdonítja. A lap szerint a császár a feloszlata ügyében ezt a táviratot küldötte Bülow birodalmi kancellárnak:
— Az egész bandát kergessétek a postakolba.

A Vorwärts már felhívást közöl a választásra vonatkozólag a választókhoz.

Budapest, december 14. (Saj. Tud. Táv.)
Berlinből táviratozzák: A német birodalmi gyűlési képviselőválasztás január hóban lesz.

MULATSÁG.

A nőgyelet farsangi estélye. A biharmegyei és nagyváradai nőgyelet saját pénztára javára 1907. február 6-án a Zöldfa nagyteremben táncal egybekötött zeneestélyt rendez, mely alkalommal a báró Köriqsvarter Hermanné által ajándékozott 170 drb. értékes tárgy lesz szerencsekerékkel kijátszva. Belépti díj személyenként 2 korona, a sorsjegy ára 20 fillér.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Hü olvasó. A házassági apróhirdetések rendszerint az erkölcstelenség melegágyai. Ezek közlésére nem vállalkozunk.

KÖZGAZDASÁG.

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde 1906 dec 14-én.

Magyar aranyjáradék 4%	— — —	116.40
Magyar koronajáradék 4%	— — —	95.95
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — —	84.47
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	95.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—	
Magyar gyermekny sorsjegy-kölcson	— — —	204.50
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcson	— — —	153.—
Osztrák járadék papirban	— — —	90.—
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100.10
Osztrák korona járadék	— — —	117.—
Osztrák járadék aranyban	— — —	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	157.50
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	17.60
Magyar hitelbank részvény	— — —	814.50
Városi villamosvasut	— — —	327.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	679.—
20 frankos frankos (Napolendor)	— — —	14.12
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	676.50
Német birodalmi márka	— — —	19.90
London vista	— — —	11762
Páris vista a	— — —	95.41
20 márkás arany	— — —	23.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Árlejtési hirdetemény.

A központi takarékpénztár r. t. igazgatósága Bémer-tér 4/352 sz. alatti két emeletes intézeti házának felépítésére összesen 116.602 K, 90 f. előiránnyal árlejtést hirdet:

1. Az építésre vonatkozó vállalati feltételek, tervek és az előirányzati költségvetés intézetünkben a hivatalos órák alatt a vállalkozni szándékozók rendelkezésére állanak.

2. Az árlejtésben részt vehetnek mindazok, kik építés-vállalkozás gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

3. Ajánlat csak az összes munkákra tehető.

4. Ajánlat az előirányzati költségvetés egységárából tett százalékos engedmény, vagy százalékos árfelemelés formájában nyújtandó be; az engedmény vagy ráfizetés a költségvetés végösszegénél kitüntetendő és az így eredményezett összeg, mint átalány összeg teendő ki az ajánlatban.

5. Az egy koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb 1906 év december 29. déli 12 órájáig a takarékpénztárhoz nyújtandók be. Később érkezett ajánlatok, vagy utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Tartoznak ajánlattevők 6000. azaz. Hatszeker korona bánatpénzt intézetünknel 1906. december 28. déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát ajánlatukhoz csatolni. Az ajánlat-hoz készpénz vagy értékpapir bánatpénzül nem csatolható.

7. Az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, tetszés szerint választ-hasson, vagy új árlejtést hirdessen.

8. Az építkezés 1907. október hó 1-ig teljesen befejezendő.

Nagyvárad, 1906. december 12.

**Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.**
igazgatósága.

Belépési felhívás.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet”
1907. január 1-én nyitja meg
12-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félre tenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzett üzletrész után 20 fillér, mely 3 évig, vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéli könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) eszközöltetik.

Nagyvárad, 1906. november 6.

Az igazgatóság.

A 12-ik évtársulat befizetési napjai:

Hétfőn délután 3-5-ig,
Csütörtök délután . . . . . 3-5-ig.

Új fűszer-üzlet!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőközönység szives tudomására hozni, hogy Kálvária-utca 6. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő fűszer és vegyes-áru üzletet nyitottam, és azt teljesen friss és a legjobb minőségű áruval rendeztem be, miért is az igen tisztelt vevőközönység szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Nemes Lajos.

VASUTI MENETREND.

Ervényes 1906. évi október 1-től.

Nagyvárad—Budapest						Nagyvárad—Kolozsvár						Püspök-Ladány—Debrecen—Ermihályfalva											
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	T. v.							
Nagyvárad ind.	4 15	2 38	8 43	11 36	11 09	2 30	Nagyvárad ind.	2 18	2 06	4 10	12 41	7 14	Püspök-Ladány ind.	11 20	5 50	1 24	4 00	2 24	6 05				
B.-Püspöki			8 52	11 47	11 19	2 44	V.-Veleence	2 26	2 31	4 17	12 48		Debrecen	12 27	6 51	2 50	5 10	3 58	6 45				
Bors				11 54	11 26	2 54	F.-Vásárhely		2 42	4 18	12 59		Ermihályfalva	1 08	7 57	3 47	6 08	4 58					
M.-Keresztes				12 05	11 39	3 18	M.-Telegd	2 51	3 04	4 50	1 22	7 31	Ermihályfalva—Debrecen—Püspök-Ladány										
M.-Petert				12 17	11 51	3 33	Élesd	3 05	3 23	5 08	1 43	7 44		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.				
B.-Ujfalu	4 52	3 18	9 21	12 29	12 05	4 04	Rév	3 26	3 50	5 33	2 11	8 05	Ermihályfalva ind.	10 43	6 09	8 02	3 14	5 15	9 14				
Sáp				12 47	12 25	4 34	Brátka		4 14	5 66	2 37		Debrecen	12 07	6 26	8 57	4 16	8 10	10 31				
Báránd				1 01	12 41	4 36	Bücsü		4 36	6 42	3 23	8 51	P.-Ladány	1 17		9 44	5 03	0 35	11 29				
P.-Ladány	5 39	4 03	10 01	1 45	1 19	6 11	Csucsá	4 16	5 02	6 42	3 23	8 51	Debrecen—Nagy-Léta—Vértés										
Szolnok	7 32	5 39	11 38	3 43	3 44		M.-Hunyad	4 52	5 49	7 23	4 03	9 21		V. v.	V. v.								
Nagy-Káta	8 27	6 34	12 36	5 05	5 10		Kolozsvár	5 51	6 59	8 37	5 15	10 18	Debrecen ind.	9 35	4 31	N.-Léta-Vértés ind.	5 25	1 05					
B.-Pest	9 35	7 50	1 50	6 40	7 10								Sáránd	10 18	5 16	M.-Pályi	5 47	1 38					
Budapest—Nagyvárad						Kolozsvár—Nagyvárad						Püspök-Ladány—Debrecen—Ermihályfalva											
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	T. v.								
Budapest ind.	9 15	2 35	7 25	5 45	9 00	Kolozsvár ind.	11 10	7 13	6 05	5 23	12 59												
Nagy-Káta	10 20	3 20		7 54	10 41	M.-Hunyad	12 23	8 47	5 04		2 18												
Szolnok	11 19	4 16	9 37	9 27	11 52	Csucsá	12 55	9 23	8 51		2 44												
P.-Ladány	12 55	5 45	11 13	11 53	2 09	Bücsü		9 28	9 06														
Báránd				12 07	2 21	5 11	Brátka		9 58	9 23													
Sáp		6 04		12 24	2 35	5 32	Rév		1 37	10 16	9 42												
B.-Ujfalu	1 33	6 19	11 46	12 46	2 58	6 01	Élesd	1 50	10 27	9 59													
M.-Petert				1 00	3 05	6 18	M.-Telegd	2 03	10 31	10 13													
M.-Keresztes				1 14	3 16	6 34	F.-Vásárhely	2 26	10 58	10 30													
Bors				1 28	3 28	6 53	V.-Veleence	2 49	11 07	10 39													
B.-Püspöki				1 46	3 34	7 05	Nagyváradra	2 32	11 13	10 37	8 36	4 09											
Nagyvárad	2 11	7 07	12 26	1 48	3 44	7 53																	
Nagyvárad—Szeged						Szeged—Nagyvárad						Nagyvárad—Arad						Arad—Nagyvárad					
	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. gy.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.					
Nagyvárad ind.	6 02	10 20	4 45	7 40	Szeged ind.	2 44	3 20	10 52	7 20	N.-Várad ind.	6 02	10 20	4 45	7 10	Arad ind.	4 16	5 10	11 25	9 00				
Ósi	6 12	10 30	4 56	7 20	H.-M.-Vásárhely	3 31	4 28	11 34	8 31	Ósi	6 12	10 30	4 56	7 20	Kétegyháza	5 00	6 14	12 34	10 00				
Less	6 29	10 48	5 15	7 44	Orosháza	4 19	5 41	12 22	9 58	Less	6 29	10 48	5 15	7 44	Csaba	5 48	6 56	1 38	4 00				
Cséffa	6 44	11 03	5 34	8 09	B.-Csaba	5 48	6 56	1 38	4 50	Cséffa	6 44	11 03	5 34	8 09	Gyula	6 10	7 19	2 02	5 00				
Szalonta	7 08	11 26	6 02	8 53	Gyula	6 12	7 19	2 02	5 26	Szalonta	7 08	11 26	6 02	8 53	Sarkad	6 33	7 40	2 22	5 00				
Kötegyán	7 28	11 44	6 24	9 22	Sarkad	6 33	7 40	2 22	5 54	Kötegyán	7 28	11 44	6 24	9 22	Kötegyán	6 43	7 51	2 32	6 00				
Sarkad	7 39	11 54	6 33	9 38	Kötegyán	6 43	7 51	2 32	6 11	Sarkad	7 39	11 54	6 33	9 38	Szalonta	7 08	8 20	2 57	7 00				
Gyula	7 59	12 18	6 57	10 09	Szalonta	7 08	8 20	2 57	7 02	Gyula	7 59	12 18	6 57	10 09	Cséffa	7 26	8 40	3 15	7 00				
Békés-Csaba	8 25	1 44	7 41	4 49	Cséffa	7 26	8 40	3 15	7 31	Békés-Csaba	8 25	1 44	7 41	4 49	Less	7 43	9 02	3 33	7 00				
Orosháza	9 15	2 40	8 59	5 50	Less	7 43	9 02	3 33	7 56	Orosháza	9 15	2 40	8 59	5 50	Ósi	7 59	9 19	3 49	8 00				
H.-M.-Vásárhely	10 00	3 27	10 02	7 00	Ósi	7 59	9 16	3 49	8 16	H.-M.-Vásárhely	10 00	3 27	10 02	7 00	N.-Várad	7 59	9 30	4 00	8 00				
Szeged	10 45	4 02	10 55	7 55	Nagyvárad	8 10	9 30	4 00	8 31	Szeged	10 45	4 02	10 55	7 55									
Székelyhid—Margitta—Sz.-Somlyó.						Sz.-Somlyó—Margitta—Székelyhid.						Nagyvárad—Ermihályfalva.						Ermihályfalva—Nagyvárad.					
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.						
Székelyhid ind.	9	46	6	40	Szil.-Somlyó ind.	3	18	1	29	Nagyvárad ind.	6	44	4	25	Ermihályfalva ind.	6	14	5	20				
A.-Keresztur	10	30	7	22	Sz.-Nagyfalu	3	43	2	18	B.-Püspöki	7	10	4	40	Erselind	6	40	6	48				
V.-Abrány	10	44	7	35	Ipp	4	—	2	—	Bihar	7	35	5	—	Székelyhid	7	08	6	—				
Monos Petri	10	55	7	45	Széplak	4	35	—	—	Paptamási	8	03	5	24	Nagykágya	7	20	7	02				
Margitta	11	40	8	04	Bályok	4	47	3	08	Gyapoly	8	19	5	37	B.-Dioszeg	7	38	7	22				
Felső-Abrány	11	54	8	17	Száldobágy	5	01	3	24	B.-Dioszeg	8	44	5	53	Gyapoly	7	48	7	40				
Száldobágy	12	19	8	37	Felső-Abrány	5	19	3	44	Nagykágya	8	57	6	05	Paptamási	8	09	8	06				
Bályok	12	37	8	50	Margitta	5	38	4	22	Székelyhid	9	33	6	28	Bihar	8	27	8	33				
Széplak	1	00	9	12	Monos-Petri	5	48	4	33	Erselind	9	59	6	49	B.-Püspöki	8	52	8	51				
Ipp	1	20	9	40	V.-Abrány	5	58	4	44	Ermihályfalva	10	31	7	19	Nagyvárad	9	06	9	8				
Sz.-Nagyfalu	1	54	9	59	A.-Keresztur	6	11	4	58														
Szil.-Somlyó	2	18	10	22	Székelyhid	6	50	5	39														
Nagyvárad—Gyoma.						Gyoma—Nagyvárad.						Vésztő—Kötegyán—Hollód.						Hollód—Kötegyán—Vésztő.					
	V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.						
Nagyvárad ind.	5	47	1	30	Gyoma ind.	3	40	2	30	Vésztő ind.	4	45	5	10	Hollód ind.	4	35	11	—				
Ósi	6	07	1	44	Déva-Ványa	4	37	3	26	Okány	5	07	5	28	Moosár-Gyanta	4	46	11	12				
Uj-Palota	6	22	1	59	Körös-Ladány	5	13	4	02	Gyanta	5	23	5	42	Rippa	5	02	11	33				
Gyires	8	40	2	16	Szeghalom	5	40	4	23	Sarkad-Keresztur	5	36	5	52	Tenke	5	24	12	10				
Körös-szeg	7	01	2	35	Vésztő	6	12	5	22	Méhkerék	5	52	6	07	Fekete-Tót	5	44	12	32				
Szakáll	7	39	3	03	Köt	6	38	5	52	Kötegyán	6	—	6	14	Fekete-Bátor	6	06	1	—				
Nagy-Tóti	7	55	3	19	Iráz	6	52	6	07	Kötegyán	6	16	6	31	Arpád	6	16	1	11				
Komádi	8	25	3	45	Komádi	7	10	6	38	Pósa	6	29	6	46	Erdő-Gvarok	6	25	1	21				
Iráz	8	42	4	02	Nagy-Tóti	7	22	6	50	Illye	6	48	6	58	Csegőc	6	34	1	31				
Köt	9	14	4	25	Szakáll	7	48	7	23	Csegöd	7	02	7	13	Illye	6	57	1	51				
Vésztő	9	40	5	02	Körös-szeg	8	11	7	47	Erdő-Gyarak	7	12	7	23	Pósa	7	07	2	00				
Szeghalom	10	26	5	45	Gyires	8	33	8	27	Árpád	7	21	7	33	Kötegyán	7	19	2	15				
Körös-Ladány	10	47	6	02	Uj-Palota	8	47	8	12	Fekete-Bátor	7	39	7	54	Kötegyán	8	06	2	40				
Déva-Ványa	11	42	7	00	Ósi	9	05	8	46	Fekete-Tót	7	52	8	09	Méhkerék	8	15	2	50				
Gyoma	12	23	7	44	Nagyvárad	9	20	9	05	Tenke	8	17	8	37	Sarkad-Keresztur	8	33	3	10				
Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.						Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.						Vésztő—Kötegyán—Hollód.						Hollód—Kötegyán—Vésztő.					
	reggel	d. u.		reggel	d. u.		V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.		V. v.	Sz. v.						
Nagyvárad ind.	5	30	4	30	Vaskóh-Barest ind.	4	02	2	00	Vésztő	4	45	5	10	Hollód	4	35	11	—				
Várad-Veleence	5	42	4	41	Lunka-Rézbánya (f.m.h.)	4	14	2	13	Okány	5</												

Ki a bűnös?

Az, aki olcsón vesz és drágán ad vagy az, aki bármely árban vesz, hanem félig ingyen adja az árut?

Egyik sem bűnös, mert az

MESE DOLOG

Majdnem hihetetlen, hogy mit tesz

Hevesi „Párisi nagy Áruháza.”

Zöldfa utca, Zöldfa szálloda alatt. Visszadja a pénzt annak, aki nem találja, nyereségnek bevásárlásait. A karácsonyi alkalomra, mindent eladunk:

Gyermekjáték és Karácsonyfa diszekből bámulni való tárlat. Mindenféle férfi és női divatcikkek.

Ahol egy millió tárgy van, ott mindenki találhat venni valót. Arukat nem irunk ki, nem akarjuk magukra haragítani kereskedő társainkat.

A nagy karácsonyi gyermekjáték kiállítása díjtalanul megtekinthető.

Visszontelárusítóknak rendkívüli árengedmény.

Értesítés.

A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága részvényeseinek 1906 november 25-én megtartott közgyűlésén hozott határozata értelmében a társaság részvénytőkéjét 500000 koronával

m á s f é l m i l l i ó,
azaz egymillió ötszáz ezer koronára felemeli a következő módokat mellett:

1. Kibocsátanak 2500 darab új részvény 200 korona névértékkel.
2. Minden új részvényért a részvénytőkére 200 korona, a tartaléktőkére 100 korona, összesen tehát 300 korona fizetendő: azonfelül a részvény kiállítása és illeték fejében 3 korona.
3. A részvények értékében 50%, azaz százötven korona fizetendő, míg a másik 50%, azaz százötven korona, valamint a 3 korona kiállítási díj legkésőbb 1906 december 31-ig. Ezen időpontig a befizetett összegek után 50 százalékos kamatot térül vissza, míg ellenben a késedelmes fizetők 1907 január 1-től számított 6 százalékos kamatot tartoznak fizetni.
4. A részvényesek az új részvényre elővételi joggal bírnak s pedig aképpen, hogy két darab régi részvényre egy új részvény jegyvezhető.
5. Az új részvények a régiekkel mindenben egyenlők s már az 1907. üzletév jövedelmében részesednek.
6. A részvényesek elővételi jogukat részvényeik bemutatásával 1906. évi december 15. napjáig bezárólag gyakorolhatják, míg a részvényjegyzés zárhatárideje 1906. december 20-ik napja.

Nagyvárad, 1906. november 25.
Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság
Igazgatósága.

A Nagyvárad Hítelbank takarékos és segélyszövetkezet 1907 január 1-én nyitja meg

V-ik évtársulatát.

Beiratkozni már most lehet a szövetkezet helyiségében.

Kossuth Lajos-utca 10. szám.

Arlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város részére 1907. évre szükséges 869 km. jég beszállításának biztosítása céljából f. évi december hó 18-ik napján délelőtt 10 órakor a városház bizottsági termében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Ajánlatot szóval vagy írásban köbméterenkinti egységár felajánlása mellett lehet tenni, mely egységárban a jég termelési, vágási, felrakási, beszállítási, lerakási, bezuzási és beraktározási költségei is bentfoglaltatnak, úgy hogy vállalkozó a teljesen beraktározott jégért a köbméterenkinti egységárnál többet semmiféle címen nem követelhet a várostól.

Szóbeli ajánlattevők az árlejtési feltételeket annak elismerésével, hogy azokat ismerik s magukra nézve kötelezőknek elfogadják, az árlejtés megkezdése előtt aláírni kötelesek: zárójelű ajánlatot tevők pedig ezen körülményt ajánlatukban kötelesek világosan kitenni.

Bánatpénzül egyszáz korona teendő le, mely összeget szóbeli ajánlattevők az árlejtés megkezdése előtt kötelesek alulírott kezeihez lefizetni, zárt ajánlatot tevők részéről pedig az ajánlatához melléklendő.

Zárt ajánlatok csak a fent kitett határidőig adhatók be.

Az árlejtési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1906. évi december hó 12-én.

Komlóssy József,

j. és g. tanácsnok, mint az árverelő küldöttség elnöke.

Egy-két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiú
fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

**Párizsi világkiállítás 1900 Grand Prix 1896 milleniumi kiállítás
állami nagy arany érem, Hers Concours**

Telefon: 280. sz.

Alapítva: 1854.

Első Magyar Részvény-szövetkezet K Ö B Á N Y A.

Főraktár Nagyvárad és Biharvármegye területére saját házukban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek czégnél.

Hordókba és palaczkokba fejtve forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m.: **ászkok, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör**, melyek nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmúlják. Főraktárunk a palaczk-osztályra különös gondot fordít s azt a legújabb, legtekintélyesebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.

Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a **legkiválóbb orvosok** által ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palaczkokban hozunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem úgy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig **gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szoptatónők, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedőknél, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedőknél**

Góliát, maláta sör kapható: *Fanky u. óda Kiss Károlynál, Kádár János, Friedl és Főrös, Maár és Szabó, Lakatos Julia (Széchenyi-tér), Tiszviselek fogyasztási szövetkezet (Uri-utca), Reich Antal, Blaha István, Kern és Petrovics (Fő-utca).*

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.

Az 1906 évi december hó 1-én esedékes

4%-os magyar koronajáradék és 4%-os magyar jelzálog sorsjegyek szelvényeit

már november 20-tól kezdve

minden levonás nélkül pénztárunknál beváltjuk.

Nagyvárad takarékpénztár.

Tisztességes kiszolgálás mellett ajánlunk

részletre

kizárólag jobb minőségű ruházati cikkeket.

Tisztelettel

KLEIN GÉZA és ÖDÖN

confectio és divatruháza Nagyvárad, Fő-utca, a Széchényivel szemben.

Női, leány, és gyermek-felöltöket, valamint férfi és fiutéli kabátokat és ruhákat készen vagy méret után. Nagválaszték mindenféle stűm, ruha, pongyola és blouz-szövetekben, ugyancsak finom fekete és világos divatelmékben. Legnagyobb raktár pamut és cérna-vásznakban, fűtűző kanavász. Raktáron tartunk teljes menyasszonyi kelengyét minden árban, ugyancsak férfi-, gyermek fehéreneműt, valamint harisnyákat. — Összes szoba-berendezési cikkek kaphatók, ugyancsak: ágygarnitúrák, függönyök, paplanok, matrácok stb.

Szörme áruk, barkettek és trikot alsó szoknyák.

Gyászruhák megrendelhetők, 6 óra alatt elkészíttetnek.

Olcsó árak!

Tessék meggyőződni!

Olcsó árak!

3045 Kj. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott királyi közjegyző, — Dr Árdeleán Jusztin ügyvéd, mint a Patta Manó örökösének megbízottja megkeresésére ezennel közhírré teszem, hogy a néhai Patta Manó hagyatéki tömegéhez tartozó következő tárgyak: ezüst női és férfi zsebórák, arany óralánc csüngők, arany fülbevalók, arany inggombok, kis arany kereszték, aranykeretű amulettek, gyöngyök, fali órák, arany karperecek, ezüst szivar és dohány tárcák, ezüst evőeszközök, látszővek stb. az 1906 évi december hó 19 és következő napjain d. e. 9—12 és d. u. 3—5 óra között, Nagyváradon, Fő-utca az Orsolya apácák zárdájában levő bolt helyiségében megtartandó nyilvános önkéntes árverésen, — egyenként vagy csoportosítva, — a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett minden áron, azaz a becsáron alól is eladatnak.

Mely árverésre a venni szándékozókat meghívom.

Nagy-Várad, 1906 évi december hó 11-én

Mezey Mihály.

kir. közjegyző

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érdeklődőket, hogy tart raktáron 3 legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, hordozós (matt), színes fényképész-lámpák és nandee-nandee izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyancsak kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága eivállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, lámpák kezelését, hozzávágó szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár.”

Moskovits Farkas és Társa

ajánlja

elsőrendű kézimunka

cipő és csizma

készítménye is.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
(volt rendőrségi épület.)